

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-II.431.2.1.2022.2.7.8

Poznań, 27 maja 2022 r.

Pani
Weronika Łyskawa
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Nekli
ul. Dworcowa 12
62-330 Nekla

ZALECENIA POKONTROLNE

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹, zwanej dalej *ustawą* lub *ustawą o pomocy społecznej*, zespół inspektorów z Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nekli, z siedzibą pod adresem: ul. Dworcowa 12, 62-330 Nekla, zwanym dalej *MGOPS* lub *Ośrodkiem*.

Zakres kontroli obejmował prawidłowość przyznawania świadczeń oraz kwalifikacje kadry realizującej zadania pomocy społecznej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nekli w okresie od 1.01.2021 r. do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały one związek z przedmiotem kontroli.

Ustaień kontroli dokonano na podstawie analizy dokumentów merytorycznych. Dodatkowych wyjaśnień w trakcie kontroli udzielała Kierownik MGOPS – p. Weronika Łyskawa. Szczegółowe ustalenia z kontroli, zawarto w protokole kontroli, podpisanym przez Kierownika MGOPS w dniu 20 maja 2022 r., bez zastrzeżeń. **Z uwagi na ustalenia opisane poniżej, jednostkę kontrolowaną oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami i uchybieniami.**

W toku kontroli ustalono, co następuje:

I. w zakresie podstaw organizacyjno-formalnych

Gmina Nekla posiada aktualną, opracowaną i przyjętą uchwałą Rady Miejskiej Gminy Nekla *Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Nekla na lata 2018 - 2023*, co jest zgodne z art. 16 b ustawy o pomocy społecznej.

W okresie objętym kontrolą, MGOPS posiadał przyjęte odpowiednimi uchwałami: statut, regulamin organizacyjny i regulamin pracy, stanowiące podstawę formalno – prawną

¹ Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.

działalności Ośrodka. W okresie objętym kontrolą MGOPS realizował zadania z zakresu pomocy społecznej, m.in. na podstawie dokumentów określających:

- świadczenie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych,
- zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych i ośrodkach wsparcia udzielających schronienia osobom bezdomnym, które ostatnie stałe miejsce zamieszkania posiadały na terenie Miasta i Gminy Nekla.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia:

Gmina Nekla w okresie objętym kontrolą nie posiadała dokumentu określającego sposób sprawienia pogrzebu przez gminę, co jest niezgodne z zapisami art. 44 ustawy o pomocy społecznej.

II. w zakresie kwalifikacji kadry realizującej zadania z zakresu pomocy społecznej

Kierownik Ośrodka posiada kwalifikacje niezbędne na zajmowanym stanowisku, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 122 ust 1 ustawy o pomocy społecznej.

Trzy osoby zatrudnione w MGOPS na stanowisku starszy specjalista pracy socjalnej posiadają kwalifikacje niezbędne na zajmowanym stanowisku, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 121 b ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Jeden zatrudniony w MGOPS pracownik socjalny również posiada kwalifikacje określone w art. 116 ustawy o pomocy społecznej.

Kierownik MGOPS oraz jeden z pracowników posiadają właściwe upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, zgodnie z art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej.

Osoby zatrudnione do wykonywania usług opiekuńczych, posiadają kwalifikacje niezbędne na zajmowanym stanowisku, zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 15 maja 2018 r.

W zakresie objętym kontrolą pracę socjalną w środowisku realizowało 4 pracowników socjalnych Ośrodka w łącznym wymiarze 4 etatów.

Przeliczając liczbę pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku przez liczbę mieszkańców z terenu jego działania, ustalono, iż w okresie objętym kontrolą na 1 pracownika socjalnego MGOPS przypadało średnio 1875 mieszkańców. Proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną w roku 2021, na każdego z pracowników socjalnych przypadało 25 osób/rodzin (zgodnie z informacją sprawozdawczą z MRPiPS-03 za rok 2021). Z powyższego wynika, iż OPS spełnia wymóg określony w art. 110 ust. 11 ustawy.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.

III. w zakresie prawidłowości przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

Ustalono próbę badawczą, stanowiącą co najmniej 20% ogólnej liczby osób/rodzin korzystających w okresie objętym kontrolą z danej formy pomocy (jednak nie mniej niż 10 osób/rodzin - w przypadku gdy badany obszar w powyższej wartości nie jest możliwy do skontrolowania, z uwagi na obszerność dokumentacji). Analizie została poddana dokumentacja 29 osób/rodzin (tj. 29,29%, korzystających w okresie objętym kontrolą, z form pomocy realizowanych przez MGOPS).

W zakresie prawidłowości przyznawania świadczeń z pomocy społecznej stwierdzono, iż:

- wszystkie decyzje administracyjne posiadały oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji;
- pomoc była udzielana z urzędu lub na wniosek klienta, w formach odpowiednich zasiłków,
- w badanym materiale nie stwierdzono przypadków niezasadnego przyznania pomocy,
- każdorazowo dołączano do decyzji zwrotne potwierdzenie jej odbioru przez klienta,
- wydanie wszystkich decyzji administracyjnych następowało w terminie określonym w art. 35 kpa,
- każdorazowo rozpatrywano wnioski klienta w całości, odnosząc się do wszystkich zgłaszanych potrzeb,
- odpłatność za usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze naliczano właściwie,
- do domu pomocy społecznej kierowano wyłącznie osoby wymagającej całodobowej opieki, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych,
- co do zasady, wywiady środowiskowe były przeprowadzane zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego², zwanego dalej rozporządzeniem.

Ponadto należy dodać, iż:

- w teście pracy socjalnej przedstawionej w trakcie kontroli, znajdowały się dokumenty świadczące o prowadzeniu pogłębionej pracy środowiskowej metodą indywidualnego przypadku,
- wywiady środowiskowe były przeprowadzane przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i każdorazowo zawierały diagnozę sytuacji rodziny, a co do zasady plan pomocy był zaakceptowany przez Kierownika GOPS.

Jednocześnie ocena przyznawania świadczeń i wydawania decyzji w dokumentacji wykazała następujące nieprawidłowości:

- w podstawie prawnej:
 - w przypadku 6 decyzji oraz 1 postanowienia o wszczęciu postępowania administracyjnego w podstawie prawnej przywołano niepełną podstawę prawną, np. nie doprecyzowano właściwego ustępu lub punktu danego artykułu ustawy o pomocy

² Dz. U. poz. 893

społecznej, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego, zwanego dalej *kpa*,

- w 3 decyzjach administracyjnych nie przywołano lub podano nieaktualny publikator tekstu ustawy lub *kpa*, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 4 *kpa*,

- w 3 decyzjach administracyjnych błędnie wskazano przesłankę do udzielenia pomocy, co stanowi naruszenie art. 7 i 8 ustawy,

• w 4 decyzjach administracyjnych brak informacji w sentencji decyzji, że usługi opiekuńcze będą świadczone w miejscu zamieszkania, co stanowi naruszenie art. 50 ust. 5 ustawy,

• w 1 przypadku (odmowa przyznania świadczenia) - w uzasadnieniu decyzji wskazano, że podstawą odmowy świadczenia jest oszacowanie procentu zniszczeń budynku na poziomie poniżej 5%, nie przeanalizowano natomiast sprawy pod kątem możliwości udzielenia pomocy doraźnej w kwocie do 6000 zł, co narusza zapisy art. 77 § 1 *kpa*,

• w 1 przypadku (odmowa przyznania świadczenia) przywołano art. 130 § 4 *kpa* w pkt. J str. 14 wywiadu środowiskowego cz. I podczas gdy nie ma informacji, o jaką kwotę klient wnioskuje, pracownik socjalny podczas prowadzonego postępowania nie zebrał niezbędnej dokumentacji uzasadniającej odmowę przyznania świadczenia tj. brak dokumentów z PFRON, NFZ, które wskazywałyby możliwość skorzystania z dofinansowania do sprzętu medycznego. Powyższe narusza zapisy art. 77 § 1 *kpa*,

• w 1 decyzji wskazano datę wypłaty na dzień przed datą uprawomocnienia się decyzji w sytuacji, gdy przyznano pomoc w wysokości nieustalonej wcześniej z klientem, co stanowi naruszenie art. 130 *kpa*,

• w przypadku 1 wniosku o pomoc, w decyzji administracyjnej w sentencji wskazano błędną kwotę świadczenia - niezgodnie z planem pomocy, co narusza przepisy rozporządzenia,

• w pouczeniu 3 decyzji administracyjnych zapisano, że od decyzji służy odwołanie za pośrednictwem Kierownika MGOPS, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 7 *kpa*. W pozostałych decyzjach (noszących późniejsze daty wydania) powyższa nieprawidłowość została wyeliminowana, zatem w tym zakresie odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych.

• w 2 przypadkach brak daty przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, natomiast w 1 przypadku brak wskazania miejsca przeprowadzenia wywiadu, co stanowi naruszenie § 3 ust. 2 rozporządzenia,

• w 2 przypadkach - brak ustalonych kwot na potrzeby i oczekiwania klienta zgłoszone podczas przeprowadzenia wywiadu, co narusza przepisy art. 130 *kpa*,

• w przypadku 1 decyzji brak informacji do jakiej kwoty klient zostaje zwolniony z odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze, co stanowi naruszenie art. 50 ust. 6 ustawy,

• w 2 przypadkach, w zawiadomieniach o wszczęciu postępowania administracyjnego, brak w pouczeniu art. 81 *kpa*,

W 10 teczkach osób/rodzin nie stwierdzono żadnych uchybień lub nieprawidłowości.

Ponadto, stwierdzono również następujące uchybienia:

• we wszystkich decyzjach stwierdzono, że zbędnie w podstawie prawnej powołano się na zarządzenie nr 71/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Nekla z dnia 5 sierpnia 2019 r. w sprawie upoważnienia kierownika MGOPS w Nekli do wydania decyzji

administracyjnych w indywidualnych sprawach w zakresie pomocy społecznej należących do właściwości gminy albo zarządzenie nr 254/2020 Burmistrza Miasta i Gminy Nekla z dnia 28 października 2020 r. w sprawie upoważnienia MGOPS w Nekli do wydania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach w zakresie pomocy społecznej należących do właściwości gminy),

- w 4 decyzjach administracyjnych zbędnie przywołano ogłoszenie Starosty słupeckiego w sprawie ustalenia średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej na terenie powiatu słupeckiego,
- w 2 decyzjach administracyjnych zbędnie przywołano zarządzenie nr 71/2019 Burmistrza Miasta i Gminy Nekla z dnia 5 sierpnia 2019 r. w sprawie upoważnienia kierownika MGOPS w Nekli do wydania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy,
- w 1 decyzji administracyjnej w uzasadnieniu decyzji wskazano błędny dochód rodziny, pomimo poprawnego przyznania pomocy,
- w odniesieniu do 2 zawiadomień o wszczęciu postępowania administracyjnego- brak potwierdzenia odbioru zawiadomienia – w aktach znajdują się 2 egzemplarze zawiadomienia,
- w odniesieniu do stwierdzenia zaprzestania świadczenia usług opiekuńczych, przyznanych decyzją administracyjną (ze względu na zgon klientki), zbędnie przywołano tytuł „decyzja uchylająca”. Z uwagi na zgon klientki decyzja automatycznie została wyeliminowana z obrotu prawnego, w aktach winna znaleźć się jedynie informacja o tym fakcie,
- w 1 wywiadzie środowiskowym część IV, plan pomocy zaakceptowany przez Kierownika MGOPS, zawierał odręcznie poprawioną kwotę zasiłku celowego bez parafki stwierdzającej poprawę oraz brak informacji o akceptacji przez Kierownika kontynuacji jednego z punktów planu pomocy,
- w aktach czterokrotnie znalazła się kserokopia strony 3 i 4 wywiadu środowiskowego, część IV zawierająca plan pomocy.

IV W zakresie realizacji innych zadań gminy określonych w ustawie o pomocy społecznej

MGOPS Nekla realizował większość zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W powyższym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

Gmina Nekla nie prowadzi mieszkań chronionych. Jak wynika z oświadczenia Kierownika MGOPS powyższe jest spowodowane niewystarczającymi zasobami lokalowymi. Obecnie nie zapewnia też takiego miejsca dla żadnego mieszkańca gminy Nekla z uwagi na brak zapotrzebowania. W okresie 2019-2020 gmina zapewniała miejsce w mieszkaniu chronionym jednej osobie, na podstawie umowy zawartej ze Stowarzyszeniem Pomocy Krąg z siedzibą w Dębnie. W związku z powyższym, pomimo braku realizacji obowiązku wskazanego w art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, odstępuje się od formułowania zaleceń w tym zakresie.

MGOPS Nekla realizuje zadanie określone w art. 17 ust. 1 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej, dotyczące przekazywania sprawozdawczości, jednak w sprawozdaniu **MRiPS-03 Dział. 2 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną za I-XII 2021 r.**

przekazał dane dotyczące liczby osób objętych pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej, które różniły się od danych przekazanych przez Kierownika MGOPS Nekla w toku czynności kontrolnych.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy, zalecam:

1. Wyeliminowanie stwierdzonych w trakcie kontroli błędów i braków przy redagowaniu decyzji administracyjnych.
2. W przypadku odmowy przyznania świadczenia z pomocy społecznej, zbieranie i rozpatrzenie w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego oraz rozważenie wszelkich możliwych form udzielenia pomocy, zgodnie z zapisami art. 77 kpa oraz zasadami udzielania świadczeń w pomocy społecznej zapisanymi m.in. w art. 3 ustawy.
3. Gdy decyzji nie został nadany rygor natychmiastowej wykonalności, o którym stanowi art. 108, bądź nie została ona opatrzona art. 130 § 4 kpa, realizowanie pomocy po upływie terminu do wniesienia odwołania od decyzji – zgodnie z przepisem art. 130 § 1 kpa.
4. Dochowanie staranności zapisów przy wypełnianiu rubryk druku wywiadu środowiskowego, zgodnie z wymogami rozporządzenia.
5. Prowadzenie postępowania administracyjnego, zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 6, 8, 9 i 10 kpa, zwłaszcza w zakresie informowania o przebiegu postępowania i zapewnienia stronie czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym.
6. Dochowanie dokładności i rzetelności przy sporządzaniu sprawozdań.

Rekomendacje

1. Zawieranie w podstawie prawnej jedynie przepisów prawa materialnego, na których organ administracji opiera swoje rozstrzygnięcie danej sprawy administracyjnej co do jej istoty, jak również powołanie stosownych, mających szczególny związek z wydaniem danej decyzji, przepisów proceduralnych.
2. W przypadku braku konieczności zmiany lub uchylecia decyzji administracyjnych, udowadnianie okoliczności sprawy poprzez sporządzanie dokumentacji w postaci adnotacji służbowych pracowników MGOPS.
3. Każdorazowe dookreślanie w decyzji administracyjnej przyznającej usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, miejsca świadczenia usług, zgodnie z zapisami art. 50 ust. 5 ustawy oraz odpłatności ponoszonej przez klienta.

Informacje końcowe

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej przysługuje Pani prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Wojewody Wielkopolskiego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art.

130 ust. 1 cytowanej ustawy, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 zł do 12.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń.

z up. Wojewody Wielkopolskiego

Hanna Zawadka
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

*/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
klasyfikowanego certyfikatu/*